

[Skriv ut](#)

Ledare ATL

Måndag 15 mars 2010

Slamspridning inget som vårdar jorden

Frågan om samhällets avfallsprodukt, avloppsslam dyker upp då och då. Och den är verkligen svår.

Kommentarer

- [Man tackar /S af Ugglas](#)
- [Håller du med ledarskribenten? Skriv ditt inlägg här.](#)

Nyligen har Läkartidningen publicerat en artikel i vilken fyra professorer och medicinska specialister varnar för slamspridning på åkermark, och i Land Lantbruk har en av slammets främsta motståndare, Per-Åke Sahlberg, trätt fram. Han har fått stöd av förre LRF-ordföranden Bo Dockered.

I Läkartidningen hävdar skribenterna att de senaste årens forskning visar att kadmium kan ge skador vid lägre intag än vad EU:s myndighet för livsmedelssäkerhet, Efsa, rekommenderar. Stora befolkningsgrupper har ett för högt intag vilket medför ökad risk för allvarliga sjukdomar. Den kadmiumkälla som är enklast att åtgärda är slamspridning på åker, anser de.

Man vill ju gärna att slammet ska vara en resurs för jordbruket, den innehåller ju fosfor som är på väg att bli en bristvara. Tanken om kretsloppet är vacker och fullt fungerande beträffande slammet - om det inte vore för att samhället råkar spetsa det med en rad oönskade och farliga ämnen.

Slammet har förvisso starka förespråkare. Det kan analyseras och certifieras enligt Revaqsystemet som täcker 60 olika ämnen. Bara "bra" slam får spridas, och med tiden ska slammet bli allt renare.

På denna plats har flera gånger skrivits om vikten av värnandet om åkermarken. Den bästa jorden ska inte bebyggas, den ska bevaras för produktion. Avkastningsförmågan måste också värnas, den hotas till exempel av packning, sinande kolförråd och fallerande dränering. Jorden måste helt enkelt vårdas och mikroorganismerna pysslas om.

Gör man det genom att förse den med fosfor via slam? Det är svårt att tro det, när man får bland annat läkemedelsrester och metaller med på köpet. Även om man bortser från vad professorerna i Läkartidningen skriver och tror att de halter som certifierat slam innehåller inte ens på sikt innebär någon fara bör man tänka på vad konsumenterna kan tycka. Deras förtroende för det svenska jordbrukets produkter kan dala långt innan halterna blir akut farliga. Kanske kommer krav på kadmiummärkning eller dylikt.

En teknik som gör att man kan komma åt fosfor efter förbränning av slammet är på väg. Om några år kan den vara kommersiellt gångbar. I väntan på det bör vi ligga lågt med slamspridning på åkermark.

Lars Verner

040-601 64 75

[***lars.vernersson@lrfmedia.lrf.se***](mailto:lars.vernersson@lrfmedia.lrf.se)